

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 428/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o., Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 65/2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených listín vyplýva, že proti sťažovateľovi sa žalobkyňa žalobou z júna 2018 na Okresnom súde Humenné (ďalej len „okresný súd“) domáhala zaplatenia sumy 3 000 eur s príslušenstvom. V súčasnosti nie je namietané konanie právoplatne skončené ako celok, hoci rozsudkom z 9. marca 2020 okresný súd žalobu zamietol a sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozhodol rozsudkom č. k. 3 Co 41/2020-252 z 24. novembra 2020, po ktorom vydal opravné uznesenie k výroku o trovám nesprávne priznaným žalobkyňi.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Podľa sťažovateľa išlo o skutkovo a právne jednoduché konanie, už z listinných dôkazov vyplývalo, že nárok nemôže obstať. Konanie prebiehalo takmer 2 roky, neefektívnou a nesústredenou činnosťou porušovateľa vznikali v tejto fáze zbytočné prieskumy. Napriek právoplatnému skončeniu veci 24. novembra 2020 a priznaniu náhrady trov konania nebolo do dňa vyhotovenia ústavnej sťažnosti rozhodnuté o výške trov konania. Porušovateľ odvtedy v otázke určenia výšky trov konania nekoná efektívne, sústredene a bez zbytočných prieskumov, čo je v rozpore s označenými právami a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). O dĺžku namietaného konania v trvaní 4 rokov sa sťažovateľ ničím nepričinil, výlučnú zodpovednosť nesie porušovateľ. Nejde o žiadnu skutkovo ani právne zložitú činnosť, rozhoduje sa podľa vopred stanovených zásad a úkonov. Sťažovateľ nevidí dôvod, aby čakal v podstate takú istú dobu ako do rozhodnutia vo veci samej, ak v konaní uspel a vznikli mu trovy. O výške trov konania nie je dosiaľ rozhodnuté ani na prvom stupni a pri podaní opravného prostriedku žalobkyňou bude konanie o určitú dobu predĺžené. Nevidieť žiadnu snahu porušovateľa o odstránenie právnej neistoty sťažovateľa. Javí sa, že jeho postupy a rozhodnutia smerujú k premlčaniu pohľadávky sťažovateľa, preto je požiadavka poskytnutia ochrany naliehavšia.

4. Sťažovateľ nevidí dôvod, prečo by pri riadnom a včasnom priznaní trov konania nemal mať právo voľne disponovať sumou vynaložených trov svojej právnej zástupkyne, ktoré mu má zaplatiť žalobkyňa, ktorá ho bezdôvodne žalovala. Je frustrovaný namietaným konaním, očakával rýchlu ochranu, aj čo sa týka trov konania, preto žiada primerané zadost'učinenie.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny), resp. obsahovo zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní o zaplatenie peňažnej sumy nachádzajúcom sa v štádiu rozhodovania o výške trov konania.

III.1. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov:

6. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

7. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu

ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06). Táto prax ústavného súdu bola odobrená aj EŠLP vo viacerých konaniach vedených proti Slovenskej republike, napr. Obluk proti Slovensku z 28. júna 2016 k sťažnosti č. 65302/11, bod 61, resp. Mazurek proti Slovensku z 3. marca 2009 k sťažnosti č. 16970/05.

8. Zo sťažovateľom uvedených a ústavným súdom zistených skutočností vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní ešte pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu o žalobe meritórne rozhodol, rozsudok sťažovateľovi doručil. Po následne podanom odvolaní žalobkyne krajský súd rozhodol rozsudkom z 24. novembra 2020, ktorý okresný súd doručil sťažovateľovi v januári 2021, teda v primeranom čase po vrátení veci z krajského súdu (koniec decembra 2020), a rozsudok nadobudol právoplatnosť 4. januára 2021. Okresný súd naplnil svoju úlohu v odstránení právnej neistoty sťažovateľa v nadväznosti na svoj rozsudok z marca 2020 doručením rozsudku krajského súdu, čo viedlo k právoplatnému skončeniu konania v merite veci. Ústavná sťažnosť smerujúca proti postupu okresného súdu pred právoplatnosťou meritórneho rozhodnutia nie je objektívne spôsobilá naplniť svoj účel. Ani samotný sťažovateľ v tomto smere nepredniesol bližšiu argumentáciu, všeobecne spomenul neefektívne a nesústreďené odročovanie pojednávania.

9. Ústavný súd konštatuje, že spor v merite veci bol právoplatne rozhodnutý a sťažovateľ všeobecne namieta nečinnosť (či neefektívnu činnosť) okresného súdu bez toho, aby uviedol konkrétne okolnosti či obdobia nečinnosti. Sťažovateľ sa mohol domáhať ochrany svojho práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote ešte v štádiu trvajúceho zásahu v konaní o veci samej, a to v súlade so zásadou „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, ktorá vyžaduje, aby aj strana sporu sledovala svoje subjektívne práva a robila také kroky, v dôsledku ktorých nebude dochádzať k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu. V prípade sťažovateľa tak prichádza v rámci predbežného prerokovania jeho ústavnej sťažnosti do úvahy výlučne posúdenie postupu okresného súdu pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania, čím je zároveň vymedzený predmet prieskumu ústavného súdu.

10. Sťažovateľ namietal čiastočne aj celkovú doterajšiu dĺžku konania, neformuloval však ústavnú sťažnosť tak, aby sa ňou ústavný súd mohol vecne zaoberať. Za porušovateľa neoznačil krajský súd, ktorému bola vec doteraz dvakrát predložená na rozhodnutie a na ktorom sa z doterajšej celkovej dĺžky konania vec nachádzala takmer 10 mesiacov. Obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na krajskom súde, nemôže ústavný súd bez ďalšieho pričítať okresnému súdu, pretože tento nemohol ovplyvniť dĺžku rozhodovania o opravnom prostriedku, resp. neskôr o oprave rozhodnutia.

11. Aj EŠLP vo svojich rozhodnutiach pripomína, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky fázy súdneho konania smerujúceho k urovnaniu sporu o občianskom práve alebo záväzku skončili v primeranej lehote, a to vrátane fáz nasledujúcich po rozhodnutí v merite veci (napr. rozsudok EŠLP vo veci *Hornsby v. Grécko* z 19. 3. 1997, sťažnosť č. 18357/91, Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11). Posúdenie intenzity zásahu okresného súdu do základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov a do jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je potrebné zasadiť do rámca daného aktuálnou procesnou fázou konania. Z tohto pohľadu sa nečinnosť súdu posudzuje inak v základnom,

meritórne neukončenom konaní než v konaní po právoplatnom rozhodnutí o veci samej, prípadne aj o nároku na náhradu trov konania.

12. Okresnému súdu možno z uvedeného pohľadu vyčítať, že nepredložil vec krajskému súdu na opravu rozhodnutia skôr ako v januári 2022, teda po roku od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, hoci išlo o jednoduchý úkon. Bez opravy rozhodnutia totiž nebolo možné riadne rozhodnúť o výške trov odvolacieho konania, ktoré okresný súd z dôvodu hospodárnosti mienil spojiť s rozhodovaním o trovách konania na prvej inštancii. Ústavný súd zistil, že okresný súd v decembri 2021 okrem vyrubenia súdneho poplatku právnenému zástupcovi sťažovateľa vyzval sťažovateľa na predloženie ďalších dokladov na preukázanie výšky uplatnených trov konania, na čo sťažovateľ reagoval doplnením vo februári 2022. Opravným uznesením krajského súdu č. k. 3 Co 41/2020-273 z 12. apríla 2022 odvolací súd opravil výrok o trovách konania rozsudku z 24. novembra 2020, a to tak, že priznal sťažovateľovi vo vzťahu k žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 31. mája 2022.

13. Ústavný súd akcentuje, že Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neustanovuje žiadnu lehotu, v ktorej je súd povinný rozhodnúť o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnom konečnom rozhodnutí, avšak aj v tejto fáze konania je súd povinný rešpektovať základný princíp rýchlosti a hospodárnosti konania vyjadrený v jeho čl. 17. Je primárne úlohou všeobecného súdu, aby zvážil ním prejednávanú vec z hľadísk rýchlosti a hospodárnosti konania a aby zvolil vhodný procesný postup. Ústavný súd ho môže preskúmať a v prípade, že by všeobecný súd svojou voľbou, resp. jej následkami zapríčinil prietahy s ústavnou intenzitou, založil by tým dôvod na vyslovenie porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (m. m. IV. ÚS 483/2021).

14. Okresný súd v konečnom dôsledku potreboval na rozhodnutie o výške trov konania obdobie jedného a pol roka, čo možno čiastočne hodnotiť ako prietah v konaní. Zohľadňujúc však povahu veci, o ktorej okresný súd rozhodoval (výška náhrady trov konania, pozn.), ako aj úlohu, ktorú mal v tomto období splniť krajský súd, táto nečinnosť nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 357/2021, I. ÚS 422/2021). Postup okresného súdu po ostatnom vrátení veci z krajského súdu bol plynulý a medzičasom bolo 28. júla 2022 rozhodnuté aj o výške trov konania. Toto uznesenie podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 31. augusta 2022 a vykonateľnosť 6. septembra 2022.

15. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na zložitosť veci (štandardná „porozsudková“ agenda súdov), význam veci pre sťažovateľa (žiadny osobitný prvok), správanie sťažovateľa (nepredloženie úplného vyčíslenia) a postup okresného súdu v napadnutom konaní vo svojom súhrne konanie nie je poznačené zbytočnými prietahmi takej intenzity, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie označených práv; doterajší priebeh prípravného konania je zlučiteľný s obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, resp. zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Ústavný súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní či inom konaní pred orgánom verejnej moci má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na kratšie obdobia nečinnosti orgánu verejnej moci ústavný súd spravidla prihliada len vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01, II. ÚS 129/06, I. ÚS 287/2017).

17. Pri nezistení zbytočných prietáhov v postupe okresného súdu po právoplatnom meritórnom skončení veci a pri zistenej nemožnosti prieskumu postupu okresného súdu pred meritórnym skončením veci ústavný súd konštatuje, že nie je možné napadnutý postup okresného súdu považovať za taký, ktorý by vzhľadom na svoju ústavnoprávnu intenzitu po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dal dôvod na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu